

ОСИГУРИТЕЛНИ СИСТЕМИ И ФОНДОВЕ

2012
Издателство „Наука и икономика”
Икономически университет – Варна

Използвани съкращения.....	10
Предговор.....	11
Първа глава. Социалното осигуряване като форма за издръжка на неработоспособните лица	13
1. Осигуряването като обективна необходимост за задоволяване на обществени потребности	13
2. Историческа ретроспекция	19
3. Етапи на развитие на социалното осигуряване в България.....	23
4. Държавата на благосъстоянието и солидарността в обществото	28
Втора глава. Характер и съдържание на социалното осигуряване	35
1. Дефиниране на предмета на социалното осигуряване.....	35
2. Някои допълнителни понятия в системата на социалното осигуряване	40
3. Основни принципи на социалното осигуряване.....	44
4. Модели на социално осигуряване.....	46
4.1. Базисни модели	46
4.2. Съвременни икономически модели за организация на осигурителната защита	49
Трета глава. Организационни аспекти на осигурителните системи	52
1. Системен характер на социалното осигуряване	52
1.1. Базисни аспекти на социалноосигурителната система.....	52
1.2. Основна задължителна система на социалното осигуряване	56
1.3. Система за задължително допълнително осигуряване	58
1.4. Система на доброволна осигурителна защита	61
2. Осигурители и осигурени лица	62
2.1. Осигурители	62
2.2. Осигурителни каси.....	63

2.3. Осигурени лица	64
3. Осигурителни институции.....	66
3.1. Национален осигурителен институт.....	67
3.2. Национална здравноосигурителна каса	70
3.3. Други институции в системата на социалното осигуряване .	72

Четвърта глава. Рискът в социалното осигуряване – проявление и защита.....	74
1. Рисковете в осигурителната съвкупност.....	74
1.1. Обща характеристика и особености.....	74
1.2. Класификация на осигурителните рискове	78
2. Стратегии за управлението на осигурителните рискове	82
3. Компенсиране на последствията от осигурителните рискове.....	87
3.1. Обезщетенията в социалното осигуряване.....	87
3.2. Класификация на осигурителните плащания.....	89
4. Режими за защита на доходите при проявление на осигурителните рискове	92

Пета глава. Финансиране на осигурителните системи. Осигурителни фондове	103
1. Финансирането, като елемент на преразпределителните отношения в социалното осигуряване.....	103
2. Определяне на размера на необходимите средства.....	108
3. Източници за финансиране.....	111
3.1. Осигурителен доход и осигурителни вноски.....	114
3.2. Трансфери и субсидии от републиканския бюджет	118
4. Системи за финансиране.....	119
4.1. Разходопокривни системи.....	119
4.2. Капиталовопокривни системи	121
4.3. Схеми с дефинирани вноски и дефинирани плащания	123
5. Фондовете в осигурителните системи.....	125
5.1. Същност на осигурителните фондове като икономическа категория.....	125
5.2. Бюджет на осигурителните фондове.....	127

Шеста глава. Системи и фондове за пенсионно осигуряване ...	130
1. Трипартитност на пенсионната система – демографска обусловеност и общи положения.....	130
2. Основно задължително пенсионно осигуряване	134
2.1. Фонд “Пенсии”.....	134
2.2. Фонд “Пенсии, несвързани с трудова дейност”.....	137
3. Специфични фондове, функциониращи в публичната пенсионноосигурителна система	138
3.1. Учителски пенсионен фонд	138
3.2. Държавен фонд за гарантиране устойчивост на държавната пенсионна система	140
4. Финансова организация на допълнителното пенсионно осигуряване	142
5. Допълнително задължително пенсионно осигуряване	147
5.1. Универсален пенсионен фонд	148
5.2. Професионален пенсионен фонд.....	149
6. Допълнително доброволно пенсионно осигуряване	150

Седма глава. Осигурителни системи и фондове за защита при временна неработоспособност	155
1. Характерни особености на временната неработоспособност ...	155
2. Осигуряване за общо заболяване и майчинство.....	159
2.1. Защита срещу риска заболяване.....	160
2.2. Защита на майчинството	163
2.3. Фонд “Общо заболяване и майчинство”	165
3. Осигуряване за трудова злополука и професионално заболяване	166
3.1. Дефиниране на необходимостта от защита срещу двата риска	166
3.2. Организация на фонд “Трудова злополука и професионално заболяване”	169
4. Организиране на мероприятия по профилактика и рехабилитация	171

Осма глава. Системи и фондове за защита срещу икономически рискове	173
1. Безработицата като осигурителен риск	173
2. Организация на задължителното осигуряване срещу риска безработица	176
2.1. Задължителното осигуряване като елемент на политиката по заетостта	176
2.2. Финансова организация на Фонд “Безработица”	180
3. Фондовете в системата за доброволно осигуряване срещу безработица	182
3. Осигуряване във фонд “Гарантирани вземания на работниците и служителите”	186
3.1. Задължения и права на осигурителите и осигурените лица	186
3.2. Параметри на фонд “ГВРС”	188
Девета глава. Здравно осигуряване	191
1. Основни характеристики на здравноосигурителната система	191
1.1. Специфика на здравното осигуряване	191
1.2. Модели за финансиране на здравноосигурителната система	193
2. Задължително здравно осигуряване	201
1.1. Общи постановки	201
1.2. Принципи на организация	203
1.3. Финансови аспекти на задължителното здравно осигуряване	205
3. Задължително допълнително здравно осигуряване	209
4. Допълнително доброволно здравно осигуряване	211
Десета глава. Финансово управление на социалното осигуряване	215
1. Социално бюджетиране	215
1.1. Необходимост от планиране “в бъдещето”	215
1.2. Основните играчи в дългосрочното планиране	218

1.3. Значение на актюерския доклад	220
2. Управление на административните разходи	222
2.1. Мониторинг	222
2.2. Отделяне на извънредните разходи	223
2.3. Бюджет на осигурителната институция	224
3. Основни моменти на контрола в осигуряването	226
1.1. Обекти на контрола	227
1.2. Класификация на контрола	229
4. Контрол за спазване на законодателството в задължителното осигуряване	231
5. Вътрешен финансов контрол	234
6. Държавно регулиране и надзор в допълнителното социално осигуряване	236

Единадесета глава. Координиране на социалноосигурителните системи в Европейската общност	240
1. Социалното осигуряване в обединена Европа	240
2. Регламентиране на координацията	245
3. Социалноосигурителни обезщетения	250
3.1. Пенсии	250
3.2. Обезщетения за болест, майчинство и съответстващите им обезщетения за гледане на малко дете от бащата	252
3.3. Право на медицинска помощ	253
3.4. Обезщетения за трудова злополука и професионално заболяване	254
3.5. Помощи при смърт	255
3.6. Обезщетения за безработица	255
4. Удостоверяване на осигурителен стаж на основание международни договори	256
Използвана литература	259
Приложения	265